

POSTANOWIENIE

Dnia 7 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania Okręgowej Izby Radców Prawnych w K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia B. B.
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 7 sierpnia 2019 r.,
wniosku wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) o ich wyłączenie od
rozpoznania sprawy III AUo (...) a w szczególności od rozpoznania wniosku
wszystkich sędziów Sądu Okręgowego w K. o ich wyłączenie od rozpoznania
sprawy VII U (...),

**1. wyłącza od rozpoznania wniosków sędziów orzekających w
Sądzie Okręgowym w K. o ich wyłączenie od rozpoznania
sprawy następujących sędziów Sądu Apelacyjnego w (...): P. A.,
B. B. P., J. B. , M. B. , P. C. , M. D. , Z. D. , T. D. , R. D. , A. G. M. , S.
J. , R. J. , L. J. , A. K. B. , M. K. , J. K. , G. K. , R. K. , B. L. , I. Ł. K. ,
K. M. , B. N. Ś., H. N. P., D. P., B. P. S., J. P., A. P. L., T. R., P. R., K.
S., A. S. , T. S., J. W. i G. W. oraz sędziów delegowanych do
orzekania w Sądzie Apelacyjnym w (...) : I. D., E. K. i W. Ż.;**

**2. wyznacza Sąd Apelacyjny w (...) do rozpoznania wniosków
sędziów orzekających w Sądzie Okręgowym w K. o ich
wyłączenie od rozpoznania sprawy.**

UZASADNIENIE

Płatnik składek Okręgowa Izba Radców Prawnych w K. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez ubezpieczoną B. B. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Sędziowie Sądu Okręgowego w K., do którego wpłynęło odwołanie, złożyli oświadczenia o istnieniu bądź nieistnieniu przyczyn wyłączenia sędziego określonych w art. 49 k.p.c.

Wnioski sędziów Sądu Okręgowego w K. o ich wyłączenie zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego w (...) w celu ich rozpoznania.

Po przedstawieniu sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) sędziowie tego Sądu wnieśli o ich wyłączenie na podstawie art. 49 k.p.c., podnosząc, że istnieją okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności podczas rozpoznawania sprawy, ponieważ pozostają w relacjach służbowych oraz koleżeńskich z sędzią Sądu Apelacyjnego w (...) B. B. , w sytuacji, w której sprawa dotyczy ustalenia obowiązku podlegania przez nią obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 49 k.p.c., niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48 k.p.c., sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano, że orzeczenie o wyłączeniu sędziego staje się niezbędne, gdy strona ma lub mogłaby mieć chociażby subiektywną, lecz uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 29 października 1993 r., I CO 37/93, LEX nr 78451; z 19 listopada 1981 r., IV PZ 63/81, LEX nr 8371; z 15 stycznia 2008 r., III SO 8/07, niepublikowane).

Również w doktrynie uznaje się, że przyczyną wyłączenia jest sama możliwość powstania wątpliwości, i to zarówno u podmiotów zgłaszających wnioski o wyłączenie, jak i u innych występujących w procesie, jak również u osób spoza procesu. Sąd postanowi o wyłączeniu sędziego, jeżeli stwierdzi możliwość istnienia tych wątpliwości, niezależnie od własnego przekonania o ich zasadności (por. M. Jędrzejewska [w:] T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego, cz. 1, t. I, Warszawa 2004, s. 159).

W ocenie Sądu Najwyższego okoliczności przedstawione we wnioskach sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) (oraz sędziów Sądu Okręgowego w K. delegowanych do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w (...)) o ich wyłączenie zasługiwały na uwzględnienie. Skoro sprawa dotyczy ubezpieczonej B. B., która jest sędzią Sądu Apelacyjnego w (...), rozpoznanie jakiegokolwiek wniosku formalnego, żądania procesowego lub innej kwestii przez innych sędziów tego Sądu, pozostających z ubezpieczoną w relacjach służbowych lub koleżeńskich, mogłoby wywołać subiektywne wątpliwości nie tylko uczestników procesu, lecz także opinii publicznej co do bezstronności sędziów tego Sądu przy rozpoznawaniu sprawy.

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał, że zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosków złożonych przez sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) (oraz sędziów Sądu Okręgowego w K. delegowanych do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w (...)) o ich wyłączenie od rozpoznania sprawy na podstawie art. 49 k.p.c.

Wniosku o wyłączenie nie złożyła sędzia B. B., której podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym sprawa dotyczy, jednak podlega ona wyłączeniu z mocy ustawy na podstawie art. 48 k.p.c. Nie dotyczy jej zatem postanowienie Sądu Najwyższego.

Wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) (z mocy ustawy albo na podstawie postanowienia Sądu Najwyższego) stanowi z mocy art. 44 k.p.c. przesłankę do wydania aktu o charakterze organizacyjno-administracyjnym, jakim jest postanowienie o wyznaczeniu innego sądu – na obecnym etapie do rozpoznania wniosków o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziów Sądu

Okręgowego w K.. Sąd Najwyższy wyznaczył w tym celu Sąd Apelacyjny w (...) (jako sąd sąsiedniej apelacji).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 52 k.p.c., art. 49 k.p.c. i art. 44 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.